

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.
Három hónapra 5 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.
3 hónapra 5 „ 50 kr.Egyes szám
10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecseyház földszintjére
a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit
sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszorint

Nyittdíj: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj: minden belgatásért külön 30 kr.

Előfizethető helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok útján.

A „Debreczen“ magántávirata:

Pest, aug. 30. (Feladatott 12 óra, 55 perczkor, érkezett 1 óra, 10 perczkor.) A két delegatio az osztrák Lloyd javadalmazása s a dunai monitorokra vonatkozó kérdésben ma tartja közösülését.

Debreczen, aug. 29.

©) Mit nem vártunk mi a mi ministeriumunktól?

Mindamellett is, hogy már a ministerium alakulásakor láttuk, hogy Magyarország sorsa felett valami végzetserű sötét felhő lebeg, miben a remélhető kevés áldás mögött romboló viharok rejlenek, azt hittük, hogy a ministerium igyekezni fog a vihart elhárítani, vagy legalább türethetővé tenni, s az áldás bőségszarujával ajándékozta meg valahára e vérig zaklatott szegény nemzetet.

Azonban — fájdalom! — később, önkéntelen is, azon tapasztalatra kelle végödnünk, hogy a ministerium vagy nem csupán Magyarország érdekeit képviseli, vagy ha akarata, szándéka jó is, vagy nem mer, vagy nem tud a nemzeti érdekeknek elégtételt szolgáltatni.

Mert oly dolgok történtek, fényes nappal, a közölemény világánál, miknek előre vetett árnyékából azt kellett hinn, hogy azokat a sötét éjszaka szülte . . .

Nem vártuk a ministeriumtól, hogy az 1848-diki törvényekből, melyek sok részben megcsontkittattak, kiválaszson kedvezőül egyet, a drákói szigort rejtő sajtótörvényeket, s azok paragrafusait vesszőparipáknak használva, azokon pajkos és könnyelmű gyermek módjára, érzékeny honfi kebleken keresztül-kasul, lovagoljon.

Nem vártuk, hogy bent, a szorosabban vett Magyarországon, ennek területét új kerületekre osztva, osztályokat állítson fel a polgárság között, egyiket felruházva az esküdt-széki képességi joggal, másikat, mert véletlenül nem valamely nagy városban lakott, az esküdt-széki jogosítvány gyakorlatától megfoszson, habár ideiglenesen is; mert az egyenlőség elveivel ezt meggezethetőnek semmiképen sem képzelhettük.

Nem vártuk, hogy a Magyarországgal egyesített Erdélyben külön és pedig osztrák törvényekkel is kormányozzon, vagy igazságot szolgáltasson.

Nem vártuk, hogy kérdéssé tegye az ország azon jogát, hogy középületein és hajóin nemzeti lobogót, szint és címert tűzhessen ki egyedül, minden idegen kizárásával.

Nem vártuk, hogy a gyűlöletes bor- és husfogyasztási adóra, bélyegre és dohányárulásra vonatkozó osztrák rendszabályokat,

éveken keresztül ismételt felhatalmaztatási kísérletekkel folyvást fentartsa, anélkül, hogy e tekintetben önálló, s a nemzet geniusával annyira ellentétben nem álló módszereket ajánljon javaslatilag.

Nem vártuk, hogy 10 évre lekösse a nemzet kezét, a pénz- és véradónak kiszolgáltatására nézve, akár van szükség a kitűzött összegekre, akár nincs.

Nem vártuk, hogy a közös nyugdíjazási rendszer elfogadása által egész a folyó év végéig és tán még tovább fizettesse azon bürokratákat is, kik a nemzet szívverén hizlalkodtak éveken keresztül; míg a honért véruket ontott honvédektől az elismerést is megtagadta.

Nem vártuk, hogy a királyi biztossági gyűlöletes rendszert, aprób ügyek körül is, életbe s gyakorlatba hozza.

Nem vártuk, hogy dicsekvésében annyira menjen, delegationalis kéjelgési közt, mikép ezen intézményt mintául állítsa fel a kormányzattudomány világában.

Nem vártuk, hogy az a ministerium, mely egyik tagja által a szószeiken azt kiáltotta, hogy a 48-diki törvények alapján áll, kiváltságos törvényszékeket tartson fen.

Nem vártuk az álokoskodatok fonalaira kötözött verébbistóriát; a nota- és rendjegyár létrehozását; a családi élet után siró jeremiádokat a szószeiken; nem vártuk a külföldi kölesön nagyszerű eredményeit; nem vártuk, hogy ha deficit van, ennek szépítésére tollharcz indíttassék.

Nem vártuk, hogy a pártérdek legyen tulnyomó a közügyek intézése körül.

Nem vártuk, hogy az okos szó és értékes viták helyett a „szavazzunk“ legyen a kormány legerősebb fegyvere.

Különösen nem vártuk, hogy a kormány és pártja a „mindent megnyertünk“ zászlója alá sorakozzék mulatni akkor, midőn oly sok az égető seb a nemzet kebelén, mely gyógyításra vár! . . .

Hanem, természetesen, a gyógyításra orvos is kell, de jó.

És ez orvos nem lehet más, mint az idő, melynek méhében rejlik . . . a jobb jövőendő.

Ujdonságok.

= Műkedvelői előadás. (Vasárnap, aug. 29-én „Gyöngéd rokonok“ vigj. 3 felv.) Felviradt tehát végre a nagy nap, vagyis akarjuk mondani, bealkonyodott azon nagy este, melyen az oly sok év óta mindig pengetett, de majd egy, majd más okból elmaradt műkedvelői szineloadás csakugyan megtörténendő volt, s a mely estének városunk intelligens közönsége valóban lázas ingerültséghez hasonlítható érdekeltséggel nézett elébe. Hogy ez érdekeltség nem csupán e sorok írója véleménye szerint volt oly tul-

ságos, hanem csakugyan a jelzett mértékben is, arról senki nem tehet oly hü és igaz tanuságot, mint azon egyén, ki magát, az előadást megelőzőt három nap, talán jogosan nevezhette e város legtöbb zaklatáson és maltretirozásán keresztül sajtolt lényének. A színházi pénztárnokot, Bányai urat értjük itt, kinek a legjobb akarattal, a legszívélyesebb előzékenység mellett lehetetlen volt megfelelni mindazon igényeknek, melyek hozzá a közönség apraja és nagyja által intéztettek. Bizony nehéz dolog, mikor az ember nem tudja melyik újjat harapja meg, fáj biz az mindenik. Elég legyen erről még csak azt megjegyezni, hogy az előadás előtt két nappal mar sem páholyra, sem támlásszékre még csak előjegyeztetni sem lehetett, mert mind le voltak foglalva. — Ne de talán kissé nagyon is elterítettünk feladatunktól, mely nem egyéb ezuttal, mint hü és hiteles tudósítást írni a tegnapi előadásról. — Óh! mi könnyű és kellemes a tudósítói feladat ezuttal, a midőn mind a szereplőkről, mind a közönségről csak a legjobbat, a legdicseretesebbet írhatjuk. A színház nézőtere 7 óra előtt zsufolásig megtelt, s Balázs Kálmán kitünő zenekara, előlegesen is azon jó, valóban magyar zamatu nemzeti darabokkal szórakoztatá a közönséget, melyek öt országszerte híressé tevék. A közönség közt itt-ott lámpa-lázról, az első fellépéssel együtt járn szokott menthető megzavarodásokról, s a műkedvelői előadásokból többnyire elmaradhatatlan kellemetlen bár, de mulattató intermezzókról volt szó. — De ime esengetnek a függöny felgördöl. Minő kellemes meglepetés! Thusznelda (Szikszay Zsanet k. a.) a legmeglepőbb szinpadí otthonossággal kezd meg magánbeszédét, s a többi szereplő biztos fellépte, megjelenése a meglepett közönséget egyik ámulásból a másikba ejti. Megvalljuk, műkedvelőktől ily valóban kitünően sikerült előadást, még soha nem hallottunk. Már maga a szerepkiosztás igen sikerült volt, mert minden szereplő mintha csaknem évek óta foglalkozott volna azon szerepkörrel, a melyben működött. Talán nem veszik rossz néven kedves olvasóink, ha a szereplő bájos nők és derék urak felett rövidke szemlélet tartunk. Halten Adelgunda szerepét Ferenczy Alajosnő urhölgy személyesíté, s igen helyesen eltalálta azon előkelő hangot, melyben a magasabb rangbeli hölgy, polgári származásu rokonai ellenében beszélni jónak látott. Remek játéka minden jelenés alkalmával zajos tapsot aratott. Hasonlóul a legjobb kezekben voltak e kétagszüz, Ulrika (Kecskés Erzsé k. a.) és Irmgard (Farkas Tulli) szerepei; s valóban nem tudjuk, azon stoicus nyugalmat csodáljuk e inkább, melylyel Kecskés E. k. a. a tudákos Blaustrumpfot személyesítette, vagy azon természetes otthonosságot, melylyel magát Farkas Tulli k. a. a fiatalágát vesztett, de minden áron tetszeni

vágyó aggszűz kaczerkodásaiba beletalálta. Mindketten igen tetszettek, s többször zajosan kitapsoltattak. Iduna naiv szerepét Frater Ilka k. a játszotta, s valóban jól esett a szemnek megpihenni a kedves kis iruló piruló alakon, kinek főleg azon jelenete sikerült a legkitünőbbben, midőn Barnaut nem véve észre, nagy bizalmasan az általa szeretett orvos felé szalad, s észreveszi, hogy szíve titkát elárulta. Ottlilit, a vadmadarat, ez örök vigkedélyű, eszevő gyermeket a kedves Halassy Sarolta anyai természetességgel, s oly feszelen könyedséggel személyesítette, a mi e gyermeklánykától valóban meglepett. Legsikerültebb jelenete volt az, midőn a kezeért esengő Dr. Wismárnak igent mond. Szikszay Zsanet k. a. Thusznela valóban igen sok tanulmányt, s színpadi otthonosságot kívánó szerepét, a várakozáson felül kitünő sikerrel adta, s helyes hanghordozása, s plastikája által több ízben zajos tapsokat érdemelt ki. A szobalányi szerepből a mint észrevettük ezuttal kettő lett, s azt Bay Georgine és Farkas Irma k. a. sikerülten játszották. „Referens ur, referens ur; hát mi hol maradtunk?” — kérdezhetik talán a műkedvelők azon tagjai, kiknek a hőles természet bajszot és szakált ajándékozott. Egy kis türelmet kérek. Önökről sem feledkezünk meg, sőt épen önök által akarjuk bebizonyítani, hogy mennyire sikerült volt az előadás, mert az eddig elmondottakra azt mondhatná valaki, hogy talán a nők iránt ismeretes udvariasságunk iratá velünk a fentebbi elismerést szavazó sorokat, de a midőn önöket is megdicsérjük, azt hisszük fel leszünk mentve az udvariasságról. Barnau szerepe Bóka urnál, kit mind a színlapok, s ezek után mi is Lászlónak kereszteltünk el, a mi ellen pedig protestál, levén az ő neve Eduard. — tehát Bóka urnál a Barnau szerepe igen jó közben volt. Játékából nem hiányzott a tűz, s egyáltalában igen esinos színpadi otthonosságot tanúsított. A nevelőten vásott fattyut a mamájától elkényeztetett Dietriket Paksy József kitünő természetességgel adta, s különösen sikerült azon jelenet, midőn saját nagybátyját ki őt leszidja, a mai kor ifjaiban oly nagy mértékben található tulzott önértékből kifolyólag majdnem párbajra hívja ki. Dr. Vismart Somogyi K., Offenburg orvost Hoch-

holzer Dezső meglehetősen otthonossággal személyesítették; az egrí nevet a férfiak közt mindenestre Kecskés Dezső Schumrichja vivta ki; ez oly meglepő, valóban művészi alakítás volt, hogy nem tudtuk ezt bámuljuk e inkább, vagy azon színpadi otthonosságot és biztosságot a mely Kecskés urat, minden mozdulatában jellemző. Volt is taps és kihívás, quantum satis. Weithold udvarmester szerepét Végh Gyula, az inast Kovács József közmegelegedésre adták. A mi végül az összéledést illeti, az valóban oly szabatos, összszévágó volt, hogy sok színgazgató örvendhetne, ha rendelkezése alatt ily társulat állana. Semmi lámpaláz, semmi mulatságos intermezzo, semmi vontatottság, — a zárszóknál minden megakadás nélkül kapta ki egyik szereplő a másik szájából a szót. Nem mulasztatjuk el itt dícsérő említést tenni azon három egyénről, kiknek ez előadás sikerültét létrejöttét, nagyrészen köszönni lehet. Kaskovics Iván ur valóban páratlan buzgalommal, feláldozással hozta létre ez előadást, s őt illeti a főérdem, hogy a jótékony cél elérésére ez előadás létrejövetele sikerült. A darab betanításánál Temesváry Lajos ur buzgalma emelendő ki, de őt aligha szükséges felesleges szavakkal dícsérgetnünk, dícséri őt eléggé a siker, melyet a műkedvelők, s ezek által ő is aratott. Nunc venio ad fortissimum virum. — a sugórol, az előadás lelkéről Gyűgyei József urról sem szabad megfeledkezünk, nem mintha a sugásra igen nagy szükség lett volna, de nem lehet eléggé kiemelni azon ügyességet, a melyet az egész előadás folyamán kifejtett; mint a jó karmester az operánál: azt mivelte ő a sugályukban, s nemcsak szájával, hanem mutató ujjával, tehát kézzel szájával dolgozott, s az előadás sikerülté egy nagy részben neki is köszönhető. — Fogadják ugy a nevezett urak, valamint a közreműködő tagok ugy a mi részünkről mint a nagy közönség részéről a nemes cél elérésére hozott áldozatukért hálás köszönetünket, a melynek különben a közönség az által is akart még tegnap kifejezést adni, hogy a színpadot szőszertint virágzappal borította el. — A mint halljuk az előadás e hét folytán közkívánatra ismételtetni fog. A zenekar díj nélkül működött. Az összes bevétel 590 firt 72 kr.

— A „Szövetségesek“ francia vigjáték

gyelemmel kísérem. Remegtem, féltem, szívem hangosan vert, midőn látom, hogy a százsorszép — bokorból kiveszi oda illesztett versekémét. Elolvassa. — Elragadtatva, csókot hint rá. Keblébe rejti, ismét kiveszi, csókolja s visszatesszi kebléhez. . . . . Hígyteltem a papír sorsát! . . . A szép szemek ismét áttekintének kertembe. A leány virágai közt fel egyenesedik, kezei keblén nyugosznak. . . . . gondolkodik . . . egy mosoly . . . s hirtelen felszalad kertéből. — Én alig mertem hinni szememnek. A jelenet oly varázserővel hatott rám, hogy egészen eldaldolodtam, minden gondolat egyszerre toltt agyamban, — s mint a növényzsetek közt, nagytű üvegen se lehet jól megkülönböztetni az alkatrészeket, s az azokban élő bogárakat, ha a nézés az egész láthatárra egyszerre irányoztatik, kápráztak szemem, s fejem eszméchaosszá vált. Ily ámulásban lettem volna, isten tudja meddig. — Azonban körülbelül negyed óra múlva, Julia, — mert nevet meg tudakoltam — ismét kertében volt. Nem is tekintett virágaira. Kertajtómát nézegeté, s minthogy az bezárva látszott lenni, a kerítéshez, hol én egy bokorba rejtözve valék, közeledett. Valami papír, mint gondoltam, az én verscskéim, látszott kezében. Midőn meggyőződni látszott arról, hogy én nem vagyok a kertben, a százsorszép bokorból néhány szálat szakít, koszoruba fonja, a nála levő papírt mellé illeszti, s a papírra egy viruló nefelejeset tűz. A deszkakerítés egy nyílásán — mert gondoskodtam, hogy ő és én átláthassunk egymás kertébe — átnézett virágaim közé. Ég fölé emelt jobbáiban tartja az elkészített koszorut, — szemem ajtómon csüggenek, arczrózsái elhalványodnak, tekintetében félelem és bátorság, szemérem és szerelem egyszerre látszanak küzdeni. . . . Végre átlóki kertembe a koszorut, — sikoltással szalad fel kertéből!

— Sohasem sajnáltam inkább, mint akkor,

jövő vasárnap fog színre kerülni, igen kíváncsiak vagyunk a második darab előadására, miután ebben egészen új egyének fognak játszani.

— Szombaton, aug. 28-án megtörtént az intendans választás, ismét Kiss Sándor választatott meg, a minek, ismerve az ő e téren szakképzettségét, részünkről valóban örvendünk. Együttal az ötes bizottmány is kiegészítettett, újból választattak Kerekes József, Harsányi Gábor, Popper Alajos; az ötos bizottmány ezeken kívül még a következő tagokból áll u. m. Kovács Lajos polgármester, mint elnök, Komlóssy Imre és Simonffy Imre, és az intendans.

Fővárosi értesítő.

Pest, aug. 29.

2 A nemzeti színháznak s közvetve a magyar fővárosnak egy kis ünnepe van ma, melyről e helyen is annál inkább meg kell emlékezni, miután a „Szökött katona“ századik előadása távolról sem oly specifikus, fővárosi érdekű, mint első tekintetre látszik. Szigligeti, szelleme egy egészséges terméket tisztelve meg kegyeletes megünnepléssel a főváros, a nemzet nevében teszi azt; minden magyar közel s távol együtt érzi vele ama forduló pont nagy horderejét, melyet színművészetünkre oly áldásosan, közel huszonhat év előtt Szigligeti készített elő és — örömmünkhöz a bánat érzete vegyül — maga egyedül fejtett ki. A ma esti előadáshoz csendesen de erőlyesen folytak az előkészületek; az ünneppet küldöttség fogja üdvözölni a színpadon s — mint hallom — czüst üdvösköszort fog neki átnyújtani. Keddre diszebedett rendeztek tisztelőtársai, kik közül számos író és művész szép buzgalmat fejt ki, hogy azt minél fényesebbé, a megtisztelt és tisztelőihez egyaránt méltóvá tegye.

Talán a sokat hányt vetett „holt idény“ oka annak is, hogy a mai vasárnap sokkal csendesebben, eseménytelenül köszöntött be hozzánk, mint az eddigiek, melyek már korán reggel óriási falragaszok, hirdetések által adták tudunkra a történéseket. Ma nyugszik minden, vagy munkálkodását legfőkébb is csak valamely mulatóhelyen fejt ki, halkabban vagy zajosabban, a mint kiki lelkületének megfelel. Magam is oly vasárnapi hangulatban vagyok, hogy kiszakított emlékezetemből minden kormányt, delegatusokat, városi tanácsot, kapitányságot stb. hogy csak jó kedvetem ne veszítsem s indulok az egyetlen gyűlés helye felé a Beleznay házba, hol Horn Ede elnökléte alatt munkásaink tanácskoznak. Eredményéről övöre!

September első napjaiban fognak behozatni postánknál az új nyílt jegyek, melyekről — ha

hogy festő nem vagyok. Mert ezen jelenet ábrázolata műveim remeke leendett.

— Ott hevert a levél előttem, közepén díszelgett a koszorú, rajta a nefelejes. Reszkető kézzel nyultam utána. Felbontám. Egy rögtönzött rajz volt abban látható: egy százsorszép és nefelejes virágbokréta összehajolva csókolgált egymást. — S a képen ezen betűk valának: „Emlékiül G-nak, Virág Julia.“

— Nem kísérem meg leírni elragadtatásom szülte örömemet. Nincs toll, mely azt lefesthesse. Hiszen a szavak csak gunyöltönyci a legszentebb érzéseknek.

— . . . . Elég az hozzá, hogy Szirtfoki Kálmán barátomnak ügyessége és baráti készsége utat nyitott nekem Juliához, s azon boldogsághoz, melyet nem cserélnék fel a világ kincsével.

— Édesen mereng a mult virágain a boldog emlékezet.

— Azért vedd, isten! forró köszönetemet ez év első reggelén, hogy, atyám szigora enyhítésére, egy angyal jó szívű leány legtisztább szerelmével, s egy áldozatkész barát páratlan hűségével ajándékozta meg! Az ő jószágok visszatart engem a bűnök örvényétől, s az ő szilárd jellemök látására a világi csábok álarozos kísértetei megsemmisülnek előttem. —

Nem olvasom nem olvashatom tovább. Nehogy az egész világot bolondságnak, nehogy minden érzést képmutatás és roszelelkület czifra köntösének tartsak.

Ah, még ez év elején egy hü leány igaz szerelme s egy hü barát erénydus jelleme felőli hit boldogító önértéketlen lelkemet! Most, minden csak a méltó fájdalom boszúérzetét erősíti keblemben!

(Folyt. köv.)

T Á R C Z A.

Az Alföldy család.

(Beszély.)

(Folytatás.)

III.

Ritkán mehettem le, bármi jókor, kertembe, hogy a gyöngye ujjakat virágápolás közben ne találtam volna. Azonban, ha sikerült elobb lemennem, mint ő, — félpajkosságból egy-két sor iratkat valamelyik olyan virágára játszottam, melyet megszokott mindig nézni. . . . Ez így tartott sokáig. Egy félévig, a nélkül, hogy, szomszédi jogon, csak egy szót mertem volna vele váltani, bár a szép bogár szemek tűze nem egyszer találkozott tekintetemmel: félig hittem, hogy tán a szép kedves is érez irántam némi vonzalmat, de valamint ezt nem mertem egészen hinni, ugy nem mertem magam előtt sem megvallani, hogy én őt szerettem. . . . Mondom, egy fél év így telt el. Egy reggel azonban, mint már elkezdém, különös lökést adott viszonyunknak, — ha ugyan a gyöngéd vonzalomszlányok szövedékét viszonyunk lehet nevezni.

— Épen oly szerencsés valék, hogy néhány percczel megelőztem őt a lemenetelben, s egy százsorszép bokorra, kertében, ezen pár versecskét illesztém:

Szebb virág a szerelem,
Mely szűz kebleden terem!

Néhány másodpercz után, mint az ég esilagai közt megjelenő hajnal szende fénye, a kertészleány, virágai közt termett, s mintha kertajtóm nyílására várt volna, nézegetett át kertembe. Én oly helyre rejtöztem, hogy őt láthassam, de ő engem ne láthasson. Minden mozdulatát éber fi-

Debrece 1869
67-73. n. sz.
a hegyből

53, 54. n. sz.
hegyből

nem csalódom — e lapokban is lön említés téve s egyuttal azok czélszerűségére utalva. A posta igazgatóság is igen szép reményeket köt hozzá és ezek fejében a levélhordók számát huszszal szaporítani szándékozik. Ránk fér.

Megjelent új műveink közül kettő nagy figyelmet ébresztett olvasóink körében; az egyik a kormánylapok nagy zajtűtése által kellett figyelmet és eclatans czím: Oestreich-Ungarns Neutralität in einem künftigen Kriege von einem Huszaren, sokakat olvasására csábított, kikről az hírlík, hogy a bolondgomba hatásához hasonlót éreztek utána. A huszár, ki ezuttal kiszálva nyergéből, tollat ragadva az „írók“ sorába lépett, köztünk lappang, sokan ismerik, de senki sem hinné, hogy: Schweinitz gr. a honvédelmi ministerium tanácsosa.

A másik szerényen, mint a muzsák valódi gyermeke látott napvilágot. „Nagy Szellemekekről“ szól, melyek körüllegtek éji lámpáját s elmondták neki rég feledett titkaikat. Most bármelyikünk elolvashatja azokat, mert Szana híven leírta, Aigner pedig — igen díszesen — kiadta.

Pesti röppentyűk.

(Aug. 27-én)

„Egy kis absolutoriumot kérek nemzeti táblabíró uraiméktól!“ — szólt Kuhn generalis a degatus urakhoz.

— Ezer örömmel! Kegyetlen módon örülünk, ha szolgálhatunk excellentiádnak! — Csak épen úgy ö t ö d é b ö l - h a t o d á b ö l mutassa ki, hogy hát voltaképen a kezelése alatt álló alapok, mikép fungálnak a rubrikában?

— Hát hiszen, hogy egyebet ne mondjak, ehol van mindjárt a helyettesítési alaphól zálogba tett 2,760,000 ft. A többi alapról és ezek hováfordításának jövedelméből pedig majd számolok, kegyes engedelmükkel később — bornyonyozó kis kedden!...

— Hiszen az el is maradhat kegyelmes uram. Elég ebből emyi. — Mi nekünk határtalan bizalmunk van excellentiádnak, s ha otthon azok a bús magyarok nem delegatyusoznának minket oly sokszor össze, az egész bagatelt csak a tálánynak tekintenők, mert jól tudjuk, hogy egy fillér sem megy kárba kegyelmes kezéi alatt.

— Meghiszem azt. Dasz lasse ich mir schon gefallen!... Jetzt schauet, dasz Ihr weiter kommet!

Nemrég olvastam valahol, hogy bizonyos főpap megtiltá, hogy a viaszgyertyák helyett gázt alkalmazzanak az oltárhoz, mert a légszuszvillágitás ördögi találmány. A ravasz főpapnak a tiltkozásán épen nem esodálkoztam, sőt nagyon is természetesen találtam azt, mert ha légszuszvillágitás pótolja a viaszgyertyákat, a fotisztelendő ur nem égethet otthon szentelt viaszgyertyamaradékokat mint eddig, s egyik jövedelmi forrásától eleshetnek.

De ugyancsak ámultam-bámultam, midőn Gorove ügyér urról azt olvastam, hogy egy ministeri hivatalnoknak megtiltja a hírlapba való levelezést, mert „hivatalos teendőiben akadályozhatná.“ (Bizonyval nem a Pálfi Berti féli hivatalosába írt, mint „k. s.“ concipista, ki hasáb száma ontja oda irálygyakorlatait.) Az is furcsa, hogy a táviróknak meghagyja, hogy kérelmezés eiknél soha sem szabad a távirót igénybe venniök, mert az paszulys em ér. Bizony, bizony azt képzelné az ember, hogy Chinában vagyunk, hol a mandarinok adtak ki ehez hasonló rendeleteket, vagy 5000 év előtt, de már itt édes hazánkban efféle fermán legfeljebb is kuriozum gyanánt járhatja meg. Helyesen jegyzi meg Skorpio barátom, hogy jobb volna ha addig míg ily rendeleteket boeságtat ki a kereskedelmi ministerium, inkább a táviró ügyekben rég óta sürgött vizsgálatokra használják föl.

Mi pedig azt jegyezzük meg, hogy a tekintélyt nem efféle rendeletek által nyerjük meg, és hogy egy ország legfőbb hivatalnokának mitől sem kell inkább okakodnia, mint attól, hogy magát valamikép nevétség tárgyává ne tegye, mert akkor persze pász az auctoritásnak!...

Hol is volt csak?.. Igen!.. Ott a vörös hagymák hazájában történt, hogy egy róm. kath. családnak kedve szottyan vala, újszülött magzatának zsidó keresztapát és anyát választani. A választottak el is fogadták e megfeszítettést s a plébánosnak is ök fizették ki a keresztelési költséget, pár szép fényes aranyat nyomván markába. Azanban nem sokára kiszült, hogy a tisztelendő ur csak komédiát játszott e derék keresztzülökkel kik ép a plébános biztatására fogadták el a megfeszítettést; hanem ő atyasága az anyakönyvbe

nem a szülök által választott keresztzülök, hanem a hábát és talán a harangozó irta be az anyakönyvben. Persze a dolog kísült s a keresztzülök e kijátszatásuk és mellőztetésükért azt kívánták, hogy a plébános ur, a tőlök elfogadott s a reverenda zsebébe eszszatott aranyakat szíveskedjék általuk kijelölt jótékony czélra bizonyos nevelési intézet javára átengedni.

Ez egyház szolgálához épen nem illő tett bejárta pár hét előtt a lapokat, mignem az odaváló jegyző a „magyaralom“-ba, a hírhedt hegy mögibe egy nyilatkozatot küldött, melyben tiltakozik ugyan, hogy több hírlap az ő plébánosát, mivel keresztzülökül az anyakönyvbe a zsidó keresztzülököt be nem írta, sötétség baglyának s bigottnak nevezte, s kijelenti, hogy az a kérdéses tisztelendő ur, 20 év óta, mióta ott pap, kellő felvilágosodással bírt s mindig a józan felvilágosodás embere volt s hogy jó szónok s egyházi beszédeiben mindig a felebaráti szeretettel predikál, s hogy politikai érületében gyakran túlradózo, — s azzal végzi notárius ur, hogy „Isten adjon minden egyháznak ily papot!“

De a tény a t. jegyző ur sehol sem czáfolja meg, pedig a nélkül igen csekély, söt épen semmi szolgálatot nem tett az általa agyba-főbe magasztalt plébános urnak, mert a közvélemény őt mind addig tartja elitelvé, míg az ellene fölhözött illetlen — s a papi méltóságához egyáltalában nem illő vádat magáról, a tény megczáfolása által igyekezik elhárítani, mert addig a jegyzői nyilatkozat, kuriumnak ugyan megjárja, de semmi belértékkel nem bír.

A „szögedi pecsovics“ böngésző banyája ott „az ellenzék tarlóján“ ugylátszik még mindig viziszonnyba szenved, s harpadál ugyancsak — a levegőbe. Nem ártana, ha a szerencsétlen anyóknak a város philantrop veterinairje egykis gentiana cruciatát adna be... Talán segítene veszettségén!

Belföld.

Nyiregyháza, aug. 27. 1869. Mig az osztrák magyar delegatio egész higgadt nyugalommal szavazgatja meg Bécsben a kielégíthetetlen közös ügyek számára a milliokat, mi itthon egyebet nem tudunk tenni, mint lapos zsebeink sovány tartalmát számitgatjuk, ha vajon képesek leszünk-e azoknak reánk eső részét fizetni, es pedig annyival inkább szükségünk van e számitgatásra, mert ugyancsak ijesztgetnek bennünket az executioval. Bizony nagyon drága boldogság ez a küzösügyes! Ha rajtunk állana, nem kernénk belőle!...

A közös ügyes boldogságnak ilyenforma megható képet nyújtja a folyamatosan levo sorozás is! Egyik utczán a szegény fiuk olyan keservesen dalogtatták, hogy „Lajos bácsi azt izente“, a másik oldalon sirva kiscrik oket karjaikon kised csecsemővel a fiatal menyecskek, másut ismét elaggott szüleiket vigasztalják a szegény fiuk, hiszen majd baha jönnek szabadsággal, addig csak dolgozgassanak magok ha nem bírnak haljnak meg ehen. Dehát kiemné azért azt mondani, hogy ez nem boldogság, mikor már egy honvédiünk is van, a ki loorvisi méltóságában olyan kedélyesen csörgeti kardját a kövezeten vagy is akarom mondani a sáros járdán, hogy az ember szive majd meghasad örömben; hát még ha azt is tudná minden ember, hogy ez a honvédorvos a sorozásnál is szerepel!...

No de elég már a jóból emnyi, szabadjon a közönségesebb városi udonságokból is valamit közlenem e lapok t. olvasóival. Hosszas vajadás után végre nálunk is megalakult az ipar es kereskedelmi bank, 25-kán s a következő napokon tartotta tisztujtó közgyűlést, melynek eredménye lön, miszerint elnökül Vidliczky József országgyűlési képviselőnk, alelnökül Haas Mór, igazgatókul Krasznay Gábor, Matthaidesz Gusztáv, Aschenbrenner Jakab, Kornstein Ignác, Groak Zsigmond, es Samueli Lajos választattak meg. Ezen választás reményleni enged, hogy a bank élire állított férfiak virágzásnak fogják indítani ezen pénzüntezetet, melyet a közönség oly epedve várt, mert bizony a takarékpénztár kivált a közelebbi választások alkalmával a jobboldal iránt nagyon is érzékeny volt, s pressiót is gyakorolt volna, ha annak idejében a bank alakulása által nem ellensúlyoztatott volna.

Megünnepeztük folyó ö 25-kén Lajos napját is, ezen estvére volt ugyanis tervezve a „polgári olvasóegylet“ saját helyiségében rendezett „polgári vendéglő“ megnyitása. Estvéli 7 órakor taraczkok durrogásával adatott jel az ünnepély kezdetére, es a vendéglő megtelt annyira, hogy alig lehetett mozdulni. — Lelkes pohar felköszöntésc mondottak Kossuth Lajosra,

kinek táviratilag üdvölet is külpetett, Vidliczky József városunk országgyűlési képviselőjére, ki szintén jelen volt Gyöngyösy Sámuelre az egylet elnökére, ki az egylet érdekében fáradozásaiért azzal is megjutalmazott az egylet, hogy mivel épen ez alkalommal volt az ő neve estvéje is, neki es nejeének két szép értekes gyűrűt adott emlékül, később pedig fáklýásmenetet rendezvén, ez alkalommal is kimutatta a lelkesült egyleti közönség elnöke iránti szeretetét es ragaszkodását, a mikor is az elnök lelkész meleg es lelkesítő szavakban köszönte meg a tiszteletet, beszédjének végén megemlékezvén az egylet tiszteletbeli elnökéről Kossuth Lajosról is. Valóban Nyiregyháza érdemes polgárai ez alkalommal megmutatták azt miszerint a nemes ügyért lelkesülni, es üldözni is képesek.

Külföld.

— Napoleon császár betegsége mellett, most Párist leginkább azon kérdés foglalkodtatja, hogy vajon visszatér-e Ledru Rollin Franciaországba, vagy számkivetésben marad, hol már 20 évet töltött. A császárság hivatalos közlönye ugyan kimondotta, hogy a 15-ki amnestia Ledru Rollinre nem tartozik, azonban pártfelei minden áron rá akarják venni, hogy a császári tilalom ellenére is visszatérjen. Ledru Rollin 1859. az olasz háboru után Tibaldival egyedül volt az általános amnestiából kizárva, s azzal fenyegették, hogy ha lábát francia földre teszi, elfogatják es Cayennebe vitetik. Akkor jobbnak látta Londonban maradni, most azonban barátai biztosan számitanak visszatérére. A kormány attól fél, hogy Ledru Rollin újból a szöszékre lép s azért gördít akadályt hazatérte elébe.

— Az orosz czár egy ukázban Wojtkienis püspököt feloldja hivatalától, feloszlatja a minszky római catholicus egyházmegyét, s azt a wilnai r. cath. egyházmegyéhez csatolja. Egyszersmind Pétervárról egy hivatalnok küldetett az ez által megürült épületeknek összeírására es a kormány részére való átvételére.

— Talahat basa, az egyiptomi alkirály követe megérkezett Konstantinápolyba; Izmail basa igazolasát hozta magával. Miután e követet a nagyvezér fogadta, mindjárt két órahosszan tartó ministertanács tartatott, melynek eredménye azonban még nem jutott nyilvánosságra.

Külfönelék.

— Bécs, aug. 29. A delegatio üléseinek bezárását legkésőbb e hó 31-re várják. Biztosan hiszik, hogy a két delegatio közt az eltérő pontokra nézve egyetértés jöved létre.

— Páris, aug. 29. Azon kir. mintha a franciaia külügyminister Beust grhoz Bécsbe egy jegyzéket intézett volna, melyben a bir. kancellárnak a német ügyekben kiadott utóbbi sürgönyt helyeselné, — határozottan megczáfoltatik, azon hozzáadással, hogy Franciaország egészen távol tartá magát a Bécs es Berlin közti sürgönyváltás ügyében.

* Brunn mellett a stelitzi vasuti állomáson e hó 20-án borzasztó szerencsétlenség történt. Egy földmives félmáza löport vitt titokban baha felé, sziklatörésre akarván használni, de a váróteremben az egyik zacsókhöz ért szikra fölrobbantá a félmáza löport, s az egész épületet egy pillanat alatt romba dönté. A benne levő embereket is mind agyonzuzta.

* Hajmeresztő veszedelemben forgott a napokban gr. Széchenyi Kálmán Bécs melletti villájában. Több ízben gyanus recsegést hallott volt szobája plafondján, de az épület megvizsgálására odahivatott építész kijelenté, hogy minden jó karban van. — Nehány nap mulva a grófné ö gyermekeivel a szobában ült, midőn ismét hallá a recsegést, s bámulatos sejtélemmel megragadva gyermekeit, kivitte a szobából s alig hogy maga utánok kilép — a boltozat iszonyu robajjal beszakadt, ugy hogy ha még egy perczig időznek, mindnyájokat eltemeti.

Könyvészet.

— Legujabb könyvek haphatók Telegdy Lajos könyvkereskedésében:

Magyarhoni Rendeleték Tára III. évfolyam. Megjelent eddig 6 füzet 2 ft 10 kr.

Körrendelet a szöllődézmá váltás tárgyában 40 kr.

1868. évi honvédelmi törvények es rendeletek I. füz. 40 kr.

Szeniczey Gusztáv: 1865—68-ki törvények es rendeletek I. füz. 1 ft.

Kassay Adolf: Atalános magyar magánjog az új polgári perrendtartás szerint kijavítva 2 ft.

Szeniczey Gusztáv: Magyar váltó es keres-

kedelmi törvény a legújabb ministeri rendelet szerint 2 ft.

Schierer: Jelzálogi és telekkönyvi rendszerek elmélete 1 ft.

Gyertyáosi Konez Lajos: Törvények ki- vonata 1 ft 50 kr.

Tóth Lajos: Községi kalauz, községi elő- járók számára 4 ft.

Schilling: Természetjog 2 köt. 5 ft.

Fabó András: Mindkét vallású evang. ok- mánytára I. füz.

Konek Sándor: A statistika elmélete 1 ft.

Kerkápoly Károly: Publicistai dolgozatok 1 ft 80 kr.

Tóth Ágoston: Szózat Magyarország harez- ra termett ifjúságához 15 kr. (Vége köv.)

Közgazdaszat.

— Debreczen, aug. 30. Heti sertésvá- sárra sovány sertést sokat hajtottak s kelendő volt, a hizott sertést font száma 25 kron kelt; az elővásárra életet közép memmiséggel hoztak, rendes kelete volt, az árak köblönként: buza 7 ft 60—80 kr, a legszebb 8 ft, kétszeres 6 ft 60—80 kr, rozs 5 ft 20—50 kr, árpa 4 ft, zab 3 ft 20—30 kr, tengeri 5 ft 60—80 kr, új csöves tengerit is hoztak, zsákja 2 fton kelt, kenyér helybeliek által kevés, Karczagról sokat hoztak s folyvást drága. Időjárás: reggel jó eső volt, később borongós.

Zsiradékok gyártása és eladása.

Kevés üzleti ág ment az utóbbi évtizedek alatt annyi változáson át, mint a zsidradékokkal való kereskedés, de alig volt csak egynek is oly hathatós befolyása a közmvélelésre. Csúpan azt emlíjük itt fel, hogy a tengeri hatalmaknak es- kély kilátásuk lehetendőt a rabszolgakereskedés elnyomására, ha az európai piacon a palmaolaj égető szüksége által a nyugot-afrikai néger fonó- köknek jutalmazó keresetig nem nyílik, a rab- szolgákkal való kereskedés helyett.

A zsidradékfogyasztás hovatovább nagyobb mérvben történik s a vegytani ipar és különösen ennek főága a szikaggyártás (soda), mivel a szik- ag a szappankészítésnél fűtőanyagként szerepel, a legszorosabb egybeköttetésben áll a zsidradék- üzlettel.

Imen van az, hogy a vegytani gyártmányok a zsidradékok főbehozatali piaczi közelében szép jövedelmet biztosítólág gyártanak; például Ang- liában Liverpoolnál, Franciaországban Marseille- nél, s a vámegeletnél Stettin mellett.

A zsidradékok különféle — u. m. emberek tápszeréül, szappangyártásra, égetési czélokra gépek kenésére stb. használata mellett is egy ipar- üzö állam sem képes távolról is saját szükségle- rére elegendő mérvben termelni, s a zsidradékok bevitelétől az öszbeviteli értéknek 10%-ár rug. A fogyasztás gyors növekedésének az a kö- vetkezménye is lett, hogy ha rövid évek alatt a zsidradék egy azelőtt ismeretlen pótlékkal némi rész- ben helyettesítetik, mint ez több országban répa- olajjal és köolajjal történt, a mellözött zsidradék csak igen csekély és futólágos áresökkenést szen- vedett. Mert némi kis árhanyatlása valamely tér- ről leszorított árucikknek, elegendő arra, hogy az száz uj uton módon értékesítségük ismét.

Az 1867. évben a köolajnak a vámegeletbe behozatala 1,851,787 mázsa volt, mely 10,504,034 tallérnyi értéket képviselt és 1868-ban az ismét kiszállítás 1,900,733 mázsára ment s e szerint a fogyasztás utóbb nevezett évben 25%-val növe- kedett.

A köolajnak a behozatala által legkevesebb 2 millió mázsa repezolaj szabadult fel égetési használat alól, és mégis egy eredménydus repezo- laratás e zsidradék árát alig csökkenté 10%-kal s ezt is csak futólág, mivel a faolaj és más kenő anyagok helyett a vaspályáknál ez jött haszná- latba. (Folyt. köv.)

156-ik árjegyzék

az „István“ gőzmalom gyártmányairól.

(Debrecezenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. ében, fötelezottség nélkül.)

A. Asztali dara nagy szemű	—	—	15	80
B. Ugyanaz apró szemű	—	—	15	80
C. Dara középsemmű	—	—	12	60
D. Kiválsiszt	—	—	15	40
1. Lángliszt	—	—	12	60
2. Montliszt	—	—	12	—
3. Zsemlyeliszt különös	—	—	11	40
4. Ugyanaz —	—	—	10	60
5. Fehér kenyérliszt I. rendű	—	—	9	20
6. Ugyanaz II. rendű	—	—	8	—
7. Barna kenyérliszt I. rendű	—	—	7	40
8. Barna kenyérliszt II. rendű	—	—	6	40
Kétszeres liszt	—	—	—	—
Rozliszt I. rendű	—	—	7	40
Rozliszt II. rendű	—	—	5	40
000. Árpakása	—	—	18	—
00. Árpakása	—	—	16	—
0. Árpakása	—	—	14	—
1. Árpakása	—	—	11	—
2. Árpakása	—	—	10	—
3. Árpakása	—	—	9	—
Lábliszt	—	—	5	20
Korpa	—	—	2	20
Árpaliszt	—	—	4	—

Minden zsákért 1 ftet lefizetendő. — E betétet azonban a vevő visszakapja: ha a zsákot, az elvettől számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmen- tesen visszaszállítja.

Utánvétel mellett visszaküldött zsákok nem fo- gadtatnak el.

Simafülés mázsánként — — — 60 kr.
Darálás — — — — — 70 kr.

Debreczen, aug. 21. 1869.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Ruhavarráshoz jól értő
teányok,

valamint ügyes

divatárusnők

illő fizetés mellett alkalmazást nyernek

Szathmáry Testvérek

ruhakészítő üzletében Debreczenben,
a Széchenyi-utcában.

75. 2—5

Pályázat.

A b. e. Nagy József-fele — tanár- vagy pap- je'öltek javára — egy évi tartamu 500 forint

ösztöndíjra pályázat nyittatik.

Felhivatnak e szerint mindazok, kik a fentebbi alapítvány ösztöndíjához, illetékes minőségüknel fog- va jogigénynyel bírnak, miszerint annak bi oaytósá- val, hogy: 1-ör a felsőbb tudományokat a debreczeni ref. főtanodában végezték; 2-ör lelkészi vagy tanári pályára készültek; 3-ör böleseletet s hittant végeztek; 4-ör latin- és görögnyelvben künök; 5-ör a német- nyelvet tudják, s a francziát értik; kellőleg felszerelt folyamodványukat f. évi október 20-ig, idő püspök Balogh Péter urhoz benyujtani sziveskedjenek.

Felsőbb meghagyásból Debreczen, aug. 21.

Bodossy Pál,

az alapítványi bizottság jegyzője.

70. 3—3

Debreczenben az 1868-ik évre eső jö- vedelmi adót kivető bizottságok működése.

Debreczen városa részére két külön helyiségben műkö- dendő jövedelmi adó kivető bizottság állittatván fel, ezek ebbeli működésüket f. hó 30-án reggeli 9 órakor az öszes adókötelezettekrolé f. évre szerkesztett jövedelmi adólajstrom átvizsgálásával fogja megkezdeni a következő rendben:

1. Az egyik bizottság működési helye leend: **Varga- utcán 2121. sz. a. Újhelyi József házában,** s legelőbb is a péterfautca, ennek befejezése után csapó-, ezepléd- és vargautczák, — mindenütt házszám szerint vétetnek tár- gyalás alá;

2. A másik bizottság működési helye leend: **Nagyhat- vanutcán 1564. sz. a. Dusóvszky Pál házában,** s hatvanut- czán kezdve a piacon folytatva, szintén házszám szerint tartandja tárgyalását.

Erről a t. cz. jövedelemadóköteles felek, az 1868. évi XXVI. t. cz. 46. §-sa értelmében saját érdekeik megóvása szempontjából azon hozzáadá-sal értesítetnek, miszerint az említett bizottságok előtt annakidejében személyesen vagy megbizottjaik által is megjelenhetnek.

Az ide vonatkozó tárgyalások, a fent küett naptól kezdve, vasárnapokat kivéve, naponként fél 9 órától délutáni 7 ór ig fognak tartatni. — A m. ki: pénzügyigazgatóságól.

77. 1—3

Halmagyí Lipót.

Árverési hirdetés.

Czapó Lajos részére Simonffy János és neje Szabó Er- zsébettől 3200 ft járulékaik erejéig lefoglalt ingóságok, u. m. lovak, szarvasmarhák, sertések, gazdasági eszközök, buto- rok, termények a hely szimén, t. i. a Ebesi Kéki-fele tanyán f. évi szeptember 17-kén d. e. 10 órakor készpénzfizetés mellett árverésen el fognak adatni. — Debreczen, aug. 28.

78. 1—5

Nagy Ferencz, végrehajtó bíró.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos: **Oláh Károly.**

Debreczen. 1869. Nyomatott a város könyvnyomdájában.